

ספיניה, אילן

אילן, בן אבילין ויוסף הכהן, נולד ביום י"ב בניסן תש"י (30.3.1950) בירושלים. הוא למד בבית-הספר היסודי על-שם כרמלי בירושלים, המשיך בלימודים על-יסודיים בבית-הספר התיכון על-שם בויאר בבירה, במגמה הריאלית, ובקיץ 1968 עמד בהצלחה בבחינות הבגרות. ילד שובב ומלא חיים היה אילן, בעל חיוך מקסים ועיניים מלאות חדות חיים. משחר ילדותו התעניין תמיד בכל דבר, היה סקרן ותאב דעת. בבית-הספר היסודי הצטיין בלימודים ונתחבב על המורים ועל התלמידים. אחד ממוריו תיאר אותו כראש לכנופיית נערים וציין, שהייתה לאילן השפעה בלתי רגילה על חבריו. "קשה היה לכעוס עליו", סיפר המורה. "גם כשנדמה היה שהוא עומד לפרוץ מן המסגרת, קשה היה לומר לו מלה קשה. הוא הילך עלינו קסם, על כולנו". בבית-הספר היה אילן מרכז לכל פעילות, השתתף במסעות ובטיולים, יזם וארגן מסיבות וחגיגות. גם בבית-הספר התיכון היה תלמיד מעולה והצטיין במקצועות הריאליים. כל ימיו היה בן מסור להוריו ואח אוהב לאחותו אריאלה. "לא זו בלבד שהיה אהוב עלי כאח, גם הערצתי אותו מאז ומתמיד, כי היה בעל אישיות מקסימה", סיפרה אחותו. אילן זכור לה כנער מלא מרץ, פראי, בעל רעיונות מקוריים ומבריקים ומועדד להשתובבות. כשהתבגרה, גילתה בו תכונות אחרות: גישתו האופטימית אל החיים והדרך האינטליגנטית שנקט לפיתרון בעיות ויישוב מחלוקות. היא סיפרה שעקשותו של אילן ורעיונותיו המוצלחים הנחו אותו בדרך הנכונה להשגת מבוקשו. טוב לבו ואהבתו למשפחה היו חלק בלתי נפרד מאישיותו. "הוא היה מוכן לעשות הכל כדי שלאבא, לאמא ולי יהיה טוב".

אילן גויס לצה"ל במחצית אוגוסט 1968 ולאחר הטירונות ביקש להצטרף לחיל הצנחנים. בקשתו נדחתה והוא הוצב לחיל השריון. חרף האכזבה על הדחייה, לא הייתה בלבו תרעומת. אדרבא: הוא התוודע אל כלי הנשק ואל העוצמה של השריון ואהב את החיל ואת חבריו ליחידה. עוד לפני שגויס, בימי מלחמת ששת הימים, אמר שבבוא זמנו יעשה כמיטב יכולתו בצבא. הוא השתלם בקורסים רבים, ביניהם קורס מפקדי טנקים, קורס קצינים בסיסי וקורס קציני שריון. בקיץ 1970 הוענקה לו דרגת קצין, וזמן מה אחר כך הוענק לו "אות השירות המבצעי". אילן נודע כקצין מעולה ומסור לחייליו. סיפר אחד מפקודיו: "אילן היה המ"מ שלי, אולם היחסים בינינו חרגו מעבר לשגרה הצבאית. שוחחנו רבות על מכלול מגוון של נושאים ושררו בינינו הבנה ויחסי ידידות". אילן הבין היטב את צורכי חייליו ושימש להם דוגמא בביצוע מדויק של מטלות. בתום תקופת שירות החובה שלו החליט לשרת זמן מה במסגרת צבא הקבע.

כשהשתחרר, בקיץ 1972, הצטרף לקורס הכנה לטכניון, וסיים את לימודיו בו בהצלחה מרובה והתקבל כתלמיד הפקולטה לכלכלה ולניהול בטכניון. אמור היה להתחיל בלימודים סדירים בשנת תשל"ד. שבוע ימים לפני נופלו נשא לאישה את חברתו, עירית לבית בוכמן, וקיווה לצאת לבלות עמה ירח דבש מיד לאחר יום

ספיניה אילן

בן יוסף ואבילין

נולד בישראל 30.3.1950

נפל 9.10.73

ספיניה אילן

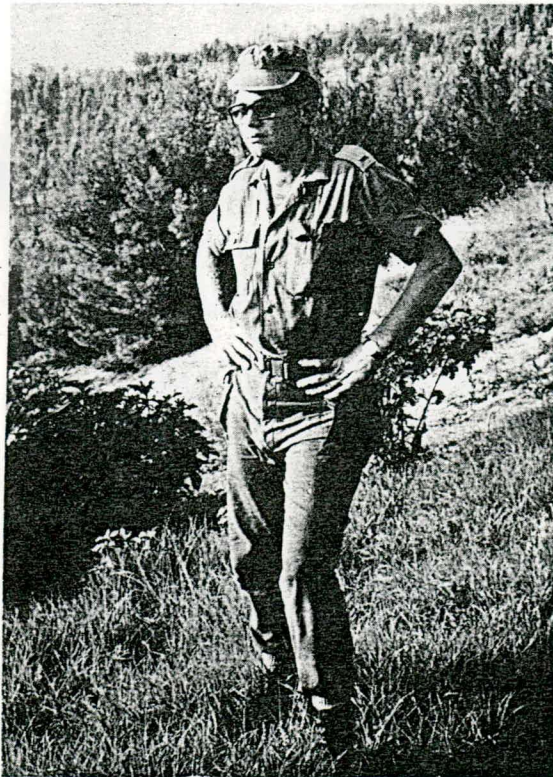
אילן נולד בירושלים ב-30.3.1950

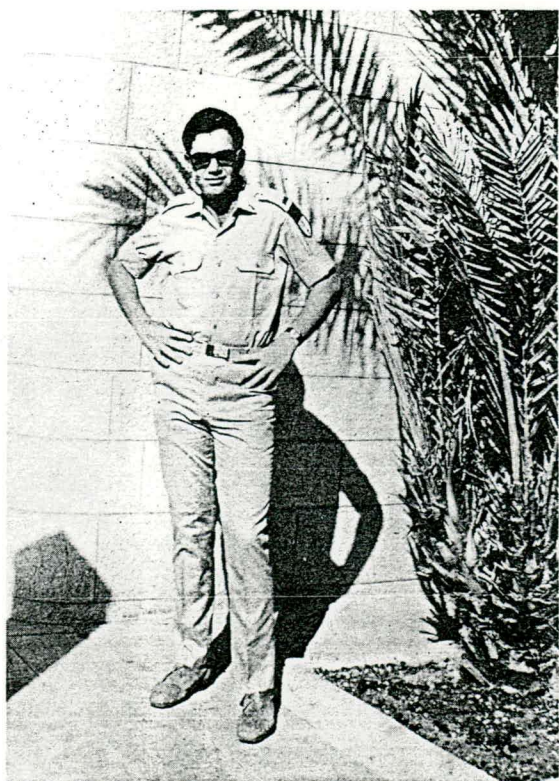
ילד שובב ומלא שמחת חיים. החיוך-היה הדבר הראשון אותו ראית על פניו. חיוך מקסים, הקורא להצטרף אליו. ילדותו-נערוּתו בירושלים. שם למד בבית הספר היסודי ע"ש כרמלי ואת לימודי התיכון עשה בבית-הספר ע"ש בויאר - אותו סיים במגמה הריאלית. תלמיד טוב היה, אך שובב ומלא תעלולים.

מוריו במכינה זוכרים אותו:

"..כיצד נראה אילן בעיני? אנסה לתאר בכמה מילים, ולהשתדל להיות ישר, לכתוב דברים כהוויתם מבלי לנסות לשפר או לטשטש דברים" - כך מתחיל את תאורו מורו אהוד רן - הוא ממשיך: "...הוא היה דמות בולטת. "הכנופיה של ספיניה" היתה ביטוי שגור בשיבות מורים. היתה לו השפעה רבה על האוירה בכתה, השפעה שהתבטאה ביצירת אוירה של חופש יתר. זה היה למרות שהוא באופן אישי למד הרבה, השתדל חזק והגיע להשגים. הבעיה הרצינית היתה, שהוא היה בחור נחמד, וקשה היה לכעוס עליו. בסופו של דבר נרתם למסגרת, למרות שנדמה היה, כי כל רגע עומד הוא לפרוץ ממנה.

תמיד אראה אותו אדם מלא חיים, ואוהב חיים. לא משלים עם הקיים ועובד קשה כדי להתקדם. אבל החשוב ביותר בעיני הוא החיוך הגדול והמלא שלו, שלא מש מפניו, אשר ישאר תמיד חקוק בזכרוני..."

יוסי שרגל - מורו מתאר את רשמיו שלו מאילן:

"...אילן היה בחור עליז ותוסס, ומקובל מאוד בחברה. בהפסקות שבין השיעורים, כל המרכז היה מרגיש בנוכחותו. חבריו הרבים היו מתאספים מסביבו להנות מעליזותו ומבדיחותיו. בכתה היה מתאפק. כדי לא להפריע לשיעור וגם כדי ללמוד. אך בכל זאת, לא פעם היתה נפלטת בדיחה עסיסית ואז היו כמה רגעים של צחוק, והמורה לא היה יכול שלא להצטרף אליו..."

קשור היה אילן לבני ביתו, אהב את הזריו, אחותו, והם אהבוהו מאוד. אחותו הצעירה, אריאלה, מספרת על חייהם המשותפים וחוויות ילדותם:

"אילן, מבוגר היה ממני בחמש שנים. מאז ומתמיד היינו יחדיו, ורב חוויותי זכורות לי כ-אילן ואריאלה יחדיו. אילן היה כאיבר בגופי ועכשיו אומרים לי כי קטעו לי איבר זה. ואני אינני מסוגלת להתגבר על הכאב הנובע מכך.

את אילן, לא זו בלבד שאהבתיו כאחות, אלא מעבר לזה - הערצתי אותו מאז ומתמיד כי בעל אישיות מקסימה היה.

מילדות זוכרת אני את אילן כמלא מרץ, פראי ובעל רעיונות גאוניים להשתובבות ואני כאחותו הצעירה נסחפתי אחריו ואף ניסיתי לחקותו בהשתובבות. תכונות שנשארו בי עד עצם היום הזה. בתקופה זו הערצתי בעקר בגלל כוחו הפיסי, שהעניק לי חיפוי והגנה בפני זרים. מר היה לו לאותו ילד שניסה להרע לי.

כשהתבגרנו, החילותי מגלה את תכונותיו המיוחדות והמענינות שאינן נחלת רבים, ההשתובבות, החיוך התמידי על פניו לא סרו

מעליו לעולם. גם בשעות הקשות ביותר והרציניות ביותר היה
חיוך רחב נסוך על פניו.
מכל מצב קשה, מסובך ומביך ידע לצאת בדרך אלגנטית, בדרך בה
הפגיעה בשני הצדדים היתה מינימלית. מתמיד היה בעל יוזמות
רבות ודבר לא עמד לו למכשול בבצוע מזימתו. עקשנותו רעיונותיו
ההגיוניים הנחו אותו בדרך הנכונה להשגת מבוקשו. טוב הלב ואהבת
המשפחה היו חלק בלתי נפרד מאישיותו, היה מוכן לעשות הכל כדי
שלהוריו ולאחותו יהא טוב, גם אם הדבר כרוך בויתורים מצידו.

לראשונה נותקנו ממגענו היום יומי בבית, עם גיוסו של אילן לצה"ל.
בתחילה היה זה עבורי משבר כי רגילה הייתי לשהות יום יום במחיצתו
של אחי, התגברתי על כך כשהבנתי את משמעות העדרו מהבית והייתי גאה
בו, כי מעולם לא שמעתי מתאונן או מתלונן על קשיים, תמיד אמר כי
הכל בסדר וכי הוא מסתדר ואומנם כך היה. גאוותו האישית לא נתנה
לו להרגיש קשיים, או לפחות לבטא אותם כלפי חוץ.

עם סיימו את שרותו הצבאי, המשיך אילן לא להיות יום יום בבית כי
למד בחיפה במכינה, אך למרות היותו רחוק מבחינת מגורים, קרובים
היינו מבחינה נפשית. רגילים היינו להוועץ האחד בשני בנושאים
רציניים ולהגיע יחדיו לידי החלטות. האהבה והרצון הכן לעזור אחד
לשני הם היו שהנחו ביננו.

מרגע בו נודע לי בוודאות כי אילן איננו, חרב עלי עולמי, העצב
והיגון שנורים במחיצתי ושמחת החיים, תכונה שאילן גיבש אותה גם
בי איננה כבר."

לצהל התגייס אילן ב-14.8.1968. שאיפתו הראשונית היתה לשרת בחיל הצנחנים. אך הוא יועד לשריון. מיד

לאחר הטירונות נשלח לקורס מטקיים, ולאחריו סיים קורס קצינים.

אילן נקשר אל החיל ואת הטנק אהב בכל מאודו.

חייל שלו, יחיאל וסרמן, מעלה קווים לדמותו:

אילן היה מ"מ שלי במילואים. אולם טיב היחסים היה מעבר לזה, שוחחנו רבות על מכלול ומגוון של נושאים, וביננו שררה הבנה ויחסי ידידות.

אילן בחור רחב כתפיים, גבה קומה, אדום לחיים, פני ילד, קצין מצטיין, הצטייר בעיני כאדם העומד על שלו ודעתו, עקשן מטבעו היה, דרש משהוא בקש שיבצעו את זה עד הסוף ולא הניח לנו, עד שגמרנו את זה, אבל מלבד היותו נאה דורש, גם היה נאה מקיים, והוא דוגמא אישית בבצוע מדויק של הדברים שהטילו עליו, והתייחס ברצינות מוחלטת לתפקידו הצבאי. אולם גם בשטח זה מצא דרך נאותה להתחבר למחלקה, ואכן העובדות מדברות מאליהן. לא היה אדם במחלקה שלא חבבו.

למרות שהיה רחוק מהדת ומערכיה, גילה הבנה ואהדה לה ולצרכיה, ועובדה זו גרמה לו לתהות על מהותה ודרכה של הדת ומכאן נבעה הכרתנו האישית. משיחות על דת והשקפת עולם עברנו לפסים אחרים, הוא טווה לפני את חלומותיו, רקס תוכניות, וכמה שמח שהתקבל לטכניון - והנה הוא בדרך לטווית חלומותיו.

נפגשנו מדי פעם במרכז של עיר, החלפנו רשמים והעלינו חוויות, ונפרדנו במילה "להתראות", ואכן במוצאי י"הכ"פ התראנו שוב באוטובוס, היוצא צפונה למלחמה ממנה לא שב. - טיל גדע את פתיל חייו הקצרים, אך המלאים..."

יחיאל וסרמן

"ישיבת הכותל" העיר העתיקה

י ר ו ש ל י ם

ועוד מכתב של חייל, ששירת תחת פקודו של אילן, ובא מתוך מסגרת חיים שונה - גם הוא עומד על כושרו המיוחד של אילן ליצור קשר עם הזולת, ולעורר אימון ובטחון:
למשפחת ספינייה היקרה שלום!

הנני חייל בשם אריה גרינבאום (בנו של ר' אפרים גרינבאום ז"ל) שהייתי בתקופה מסוימת תחת פיקודו של בנכם יקירכם אילן ז"ל.

אנחנו החברה הזדעזנו קשות כששמענו על נפילתו, ובמיוחד אני שהתקשרתי אליו אישית. אישיותו של אילן כקצין יכולה לשמש דוגמא למופת הן מבחינה צבאית והן ביחסו לחייל הפשוט. הוא נהג לרדת לבעיות החייל ולנסות לפתור לכל אחד ואחד את בעיותיו האישיות. שיחותיו במסגרת המחלקה הביאו למורל גבוה ולרצון מירבי ללכת אחריו. חיוכו של אילן והרגשתו האישית הטובה של החייל הנמצא תחת פיקודו של קצין שכזה, הותירו לנו רק זכרונות והרגשת בטחון לעתיד לבוא. בתור חייל דתי אוכל להוסיף שתמיד דאג לצרכנו הדתיים אם המדובר היה בזמני תפילה ואם בכל דבר אחר.

הרשו נא לי רק לסיים במאמר של חכמינו ז"ל. שאמרו שהקב"ה נוהג לפי הפסוק "בקרובי אקדש" כלומר הקרובים אליו הם אלה שה' מתקדש במיתתם. אין לפי היהדות דרגת קדושה גבוהה יותר מאשר למות למען ארץ-ישראל.

"המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים".

שלכם
אריה גרינבאום

אילן השתחרר מצהל. מיד עם שחרורו הצטרף לקורס ההכנה לטכניון וסיימו בהצלחה מרובה. הוא עמד להתחיל לימודיו בפקולטה לכלכלה ולניהול.

אילן אהב את חבריו. והאהבה היתה עמו. חברת נערות מיכל, מספרת על חברותם, עליהם:

אומרים אהבה ראשונה - טבעה שאינה נשכחת לעולם.

הייתי אהבתו הראשונה של אילן והוא - אהובי הראשון. אני אוכל לזכור אך הוא כבר לא!

לקראת הסוף אמנם נפרדו דרכינו אך בלב נשאר הקשר האיתן קשר שהחזיקנו במשך שמונה שנים.

אולי הקלות בה נכתבים הדברים נובעת מתוך העובדה שטרם השלמתי עם כך שאת פניו של אילן לא אראה עוד לעולם. אי שם בתוכי מקננת ההרגשה כי לא ירחק היום בו שוב אשמע את הקול השחצני קמעא אך עם זאת כה נעים וערב.

מנהג היה לאילן ולי, כאשר קורה משהו לאחד משנינו או סתם כאשר רע קצת על הלב, מרימים טלפון ומחייגים אילן - מיכל; ומיכל - אילן;

עד היום כאשר אני עוברת חוויה מסוימת יש בי הרצון העז לחייג 63374 (מספר אשר נחרת עמוק בתוכי ואשר אהייה מסוגלת לחזור עליו גם תוך שינה עמוקה) ואז, לשמוע את אילן ב-"ה-לו" המפורסם שלו ולשבת דקות ממושכות ליד הטלפון, לשוחח, לספר, לשמוע, לקבל עצות, להתוכח וכו'.

להמשיך ולחיות עם הידיעה שאילן איננו זה כמו לחוש כי משהו בגופי נפגם.

יש רגעים שאני רוצה לעשות הכל, להפוך מחצית עולם על מנת להנציוו. וכאשר אני מחליטה זאת נובעים הדברים מכך שכביכול המצבה אותה אני רוצה להקים, היא למישהו אלמוני - לחייל שנפל. לעיתים אני מוצאת עצמי רוצה לפנות אל אילן לקבל עצה כיצד ננציח את אותו החייל, ואז לפתע אני מתחילה לחוש במציאות האיומה.

אילן ז"ל בא עימי לאזכרה של ידיד אשר נפל בששת הימים, עודד אותי
כאשר ידידים אחרים נפלו, ועכשיו, באזכרה זו הוא איננו עומד לצדי,
אני עומדת נוכח קברו חסרת אונים, ושואלת: למה? ...

אהבוהו חבריו הקרובים, מאיר, עדי וקריאל. אלה שנפגש עמם יום-יום. שקם עמם, אכל איתם, גר במחיצתם
זוכרים אנו את היום בו נפגשנו לראשונה. היינו כולנו צעירים שבאו
ללמוד ולהרחיב דעת לאחר השרות הצבאי. בתוך הקבוצה המגוונת בלט בחור
אדמוני וגבה קומה - אילן ספינייה. כבר בפגישה ראשונה זו החל אילן
להתבלט בעליזותו הטבעית ובשמחת החיים אשר שפעה ממנו.

מאוחר יותר, לכשהתברר כי מתגוררים אנו יחדיו, נוכחנו לדעת כי רושם
ראשוני זה לא היה מוטעה. ביטחונו העצמי, טוב ליבו ועליזותו עשוהו
לאחת הדמויות הבולטות בקרב חברות הסטודנטים הצעירה שהתגוררה
במעונות "פנורמה". תמיד נכון היה לכל מעשה קונדס, אך עם זאת שקול
ומיושב בדעתו היה. תמיד היה פעלתן, אך את חובותיו ללימודים לא שכח.
לפעמים נדמה היה כי היממה אצל אילן מורכבת מיותר מאשר עשרים וארבע
שעות, כה פעלתן ומלא חיים היה.

בטחונו העצמי שנראה לנו בתחילה כמופרז במקצת, נתגלה מאוחר יותר רק
ככסות ללב חם ולנפש עדינה ורגישה. תמיד מוכן היה לעזור לידידיו
והקריב לכך לא מעט מזמנו וממרו. חדרו תמיד מלא היה אורחים. לעיתים
חברה אשר באו לדון בבעיות מחומר הלימוד או לשוחח בעניינים שברומו של
עולם, ולעיתים חברה אשר באו לעשות שמח. תמיד היתה בפיו מילה טובה ודבר
לצון לאמרם לאנשי שיחו.

זוכרים אנו כיצד לקראת סוף השנה הצטרפה נערה חניננית לחבורה, אירית
שמה. אירית ואילן יצאו זמן מה, ובאחד הימים בישרו לנו כי עומדים הם
לבוא בברית הנישואים. ארבעה ימים לאחר החתונה פרצה המלחמה.

אילן נשא לאשה את אירית. למחרת יום הכפורים עמדו לצאת לירח-דבש. אך הוא נקרא אלי קרב ממנו לא שב עוד.

במקום קדיש — יוסי גמזו

אלה ששוב לא יהיו, אלה ששוב לא נפגוש,
אלה שלא יצחקו לעולם
אלה שקמו מול אש, אלה שרצו בראש
אלה שהיו ואינם — עוד ישנם...

כמה קצר האביב, כמה שותק המשלט,
כמה אילמים השירים למולם,
כל המילים הגדולות מה הן מול אמא אחת
אמא אחת של אחד מכולם...

שום זכרון לא יסלח, שום שכחה לא תמחוק
שום אהבה לא תגליד עם הזמן
אלה שכאן — לא ידעו, שוב, אם לשתוק או לצעוק :
רק השתיקות צועקות מעצמן...

הם ישנם בלבם של כולם
הם ישנם ויהיו לעולם
בחיוך הנפלא
בצרורות המקלע,
בשתיקה, ובבכי החם...